

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Lapvezér: Dr. Rajk Aladár orsz. képviselő.

Szerkesztőség: Bende Imre-utca 3 szám.	Társzerkesztő: Wagner Antal	Felölős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 10 kor. Fél évre 5 kor. Negyed évre 2 50. Egyes szám ára 2 fillér.
---	--------------------------------	--	-----------------------------------	--

A horvát kérdés.

Baja, nov. 26.

V.

A városi törvényhatósági bizottsági tagválasztások aktuálitása miatt az elmúlt héten megszakítást szenvedett a horvát kérdéstről való tanulmányunk, melynek fonalát ezennel újra föl vesszük.

Az eddigiek során meggyőződhattünk arról, hogy e kérdés elmérgesedésének okait nem lehet az 1868-iki magyar-horvát egyezményben keresnünk, mert ez a kiegyezés a horvát nemzetnek a hármas önkormányzati jogon felül is nem egy előnyt biztosít, mellyel azon esetben bizonyára nem bírt volna, ha az önálló illír királyságnak meddő és nagyzó álma tényleg megvalósul vala. Miben keressük tehát pozitív okát annak a jelenségnek, mely fölött bajos hallgatagon napirendre térni?

Aki a két nemzet egymáshoz való viszonyának változó fázisait tanulmányozza és ismeri, annak lehetetlen meg nem látnia, hogy a magyar és a horvát nemzet közé az első éket a *nemzetiségi eszme* térfoglalása verte. A francia forradalom szülötte ez az eszme is; és mint a forradalom többi gyermekeinél, ennél sem vagyunk eleinte tisztában, hogy melyik jelleg van benne tulsúlyban: a francia zsenialitás és lelkesedés-e, mely még hibáiban és bukásában is nagygyá tudta tenni e nemzetet, — avagy a sansculotte-é, aki a lerombolt Bastille köveiből emelt torlaszon a régi hagyományok képviselőinek levágott fejét tűzi véres kopjájára. A nemzetiségi eszme kétségtelenül végtelen fontossággal bír; s Napoleon példátlan sikereinek magyarázata a hadi szerencsén kívül épen az a bámulatos diplomáciai éleslátás, mellyel a nemzetiségi mozgalmat megindította és szüntelenül szította. Hiszen

hazánkban is összeesik a nemzeti föllendülés korszaka a francia eszméknek terjedésével.

Igy volt ez Horvátországban is, mint azt fejtegetéseink elején kimutattuk. A délszláv államalakulás kedves, de ezer oknál fogva kivihetetlen álma, láza elfogta azokat, kik addig búban-örömben hűséges fegyvertársai voltak a magyaroknak; s mikor ez álom nem ment teljesebbé, a horvát népnek a deliriumig fokozódott elkeseredése csodálatosképen nem azok ellen fordult, akiken az álom meghiusulása mult, hanem a magyarok ellen, akikben főleg negyvennyolc óta ellenségüket látták. Mert ki és mi az oka a délszláv államalakulás hajótörésének? Elsősorban Ausztria, mely a nagy területi veszteségen kívül egy óriási szláv satu nyomását lett volna kénytelen elszenvedni; fölülről a cseh, lengyel és orosz, alulról az illír állam nyomását, mely alatt kétségtelenül összeroppant volna. Másrészt a török birodalom, mely akkor, t. i. a XIX. század első felében semmi hajlandóságot sem mutatott arra, hogy északi hűbértartományait szabadjára eressze, ha a délit, vagyis Görögországot, ugyis el kellett veszítenie. Ez a két tényező hiúsította meg a délszláv államot. Napoleon tüneményes pályafutásának rövid tartama elégtelen volt ahhoz, hogy ennek a tervnek a kiviteléhez hozzá lehetett volna kezdeni. A keserű csalódást növelte idő multával az a tapasztalat, hogy amit ők nem tudtak elérni, azt Magyarország a lassu, fokozatos fejlődésnek utján előbb-utóbb elérni, az *egységes nemzeti* államot, melynek kiépítésén Széchenyi és Kossuth különböző eszközökkel, de egyenlő lelkesedéssel dolgoztak. Ez a lélektani magyarázata a horvát kérdés jelen fejlődésének: egy nemzet csalódása és irigysége egy fél század alatt kettész-

kitotta a csaknem évezredes kötelékeket. S azóta ellenséget lát bennünk a horvát, hiába pazaroltuk reá a kiegyezésben az említett jótéteményeket; azóta mestersegesen szitják az antagonizmust, és ki tudja, hány nemzedéknek kell elmúlnia, ki tudja minő katasztrófának kell bekövetkeznie, míg Horvátország megvezekel mostani fanatikus gyűlöletének indokolatlan kitörése miatt és arra a belátásra jut, hogy állami léte Magyarországgal sokkal szorosabban forrt egybe, hogysem elváltan képes volna élni.

De van ennek az érzelmi ellentétnek még egy oka, s ez a bécsi politika. A történelem talán kelleténél hamarabb és rettenetesebben fogja igazolni annak a politikának feneketlen hibáit, melyet a Habsburgok égisze alatt egy rövidlátó rendszer immár két évszázad óta követ Magyarországgal szemben. Majd elvállik, talán nem is oly sokára, hogy hová vezetett az *egyesítés* politikája, mely Magyarországot *minden áron* bele akarta olvasztani a monarchiába; s valamint ez a politikai rendszer ama céljának elérésében soha, egy pillanatig sem válogatott az eszközökben: ki tudja, nem kell-e majd egyszerre megbűnhődnie a két százados egyesítő politikának minden tévedéséért, melyekben legalább is akkora a szerepe a lelkiismeretlenségnek, mint a jóhiszeműségnek. Metternich keze dolgozott 1848-ban Horvátországban; közte és Jellacsics között Gáj Lajos volt a közvetítő. Ők állították élére az ellentéteket, ők vágták el utját eleve a békés megegyezésnek.

Mi volt a gondolatmenete ennek a politikának, mi volt az eredménye? Divide et impera. Megosztani a két nemzetet, hogy annál könnyebben lehessen velük végezni. Mi több, sikerült a horvátokat fegyverbe szólítani a magyarok ellen, s e ravasz fogás egy hősi nemzetet a

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testűilyt, megszűnteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis. Influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéketlen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona

Kápolnától Világosig tartó kálváriára kényszerített anélkül, hogy a horvátok csak egy lépéssel is közelebb jutottak volna álmuk megvalósításához. És mikor a késő csalódás után belátták, hogy ők csak eszközül szolgáltak annak a politikának, mely mindent elvett tőlük is és semmit sem adott helyébe: vak gyűlöletük elfogultságában megint azt okozták, ki maga is mindent veszített, a magyart.

Ez a kettős oka a horvátok magyar-gyűlöletének. Kétségtelen, hogy míg e gyűlölet csak érzelem marad, addig, bár sajnálatos, mégsem veszedelmes. De ha tettekben nyilvánkozik meg, akkor a magyar államnak is a tettek mezejére kell lépnie, s azon a téren kell védekeznie, honnan a támadás éri.

Ez a tér pedig jelenleg a parlament. Itt tombol a horvátok gyűlölete legjobban; itt kell tehát nekünk is fölállítanunk védősáncainkat.

Egyről-másról.

Baja, 1907. nov. 26

Furcsa helyzet megszüntetését célozza az a felirat, amelyet nemrégiben a kormányhoz menesztett a város. Furcsa és szinte komikus, hogy mi, a dunamenti város, voltaképpen nem is vagyunk a Duna partján. Ez szinte hihetetlen és mégis így van. Mert a bajai Dunapartok tulajdonképpen nincsenek Baján, sőt még a vármegyében sincsenek, hanem Pestmegyéhez tartoznak. Ugy, hogy például, ha Szentistván történetesen nem tartoznék a bajai járásbíróshoz, hát egy a bajai hajóállomásnál elkövetett bűntény valahol Kiskőrösön, vagy Kalocsán tárgyalatnék le. Ez mindenesetre kellemetlen volna.

De így is sok közigazgatási kellemetlenséggel van kombinálva ez a meglehetősen fonák helyzet. Ezen akar változtatni városunk hatósága akkor, amikor a kormánytól azt kéri, hogy a Duna partján elterülő, 156 holdnyi területet szakítsa ki Pestmegyéből és kebelezzék be Baja város határába. Azonban a határkiigazításnál nem árt egy kis ovatoság, mert anélkül drága határkiigazítás lehet még ez. Különösen arra kell ügyelnünk, hogy az árvédelmi területet úgy vegyük át, hogy a partbiztosítási munkák kötelezettségét és költségeit az állam vegye át és a nagy költségek ne a mi nyakunkba szakadjanak.

Ezzel a kérdéssel együtt lehetne talán rendezni a Pandur-sziget kérdését is. Elvégre cseppet sem tarjuk jogosultnak, hogy ez a város kellő közepében levő sziget ne tartozék Bajához és hogy az ottani telepek ne Bajára fizessék az adót. A Pandursziget minden előnyét élvezzi a városnak anélkül, hogy egy fillérrel is hozzájárulna a közterheinkhez.

Jó lesz ezt a kérdést megbolygatni és állandóan felszinen tartani, hogy végre rendeztessék.

Egyáltalán minden kérdést hasznos megbolygatni. Lám, a vasúti állomás hiányaira csak egyszer mutattunk rá és ime minden oldalról jönnek a felszólalások, amelyek feltárják az ottani bajokat.

Ma a következő figyelemreméltó sorokat vettük:

Tisztelt Szerkesztő úr! A magyar vasutaknál mindenre kiterjed a figyelem, csak éppen a közönség kényelmére nem. Azzal senki

sem törődik. A közönség érdeke, kényelme egyáltalán figyelembe sem vétetik. Az már természetes és magától értetődő dolog a baja-szabadkai vonatokon, hogy egy-két kocsifűtőkészüléke el van rontva s így a közönség hideg kocsiban kénytelen utazni. Az is mindennapi esemény, hogy két-három kocsiszakaszbán — az Isten meg a máv. igazgatója a megmondhatója, hogy miért — soha sem ég este a lámpa s így az utasok állandó sötétben és rettegésben utaznak.

Most, hogy Baján kibővítették az egyik raktárt és a raktárakhoz helyezték a teherfelvételi irodát, ismét fényes példáját adták annak, hogy milyen keveset törődnek vasutaknál a publikum kényelmével és érdekeivel.

Az iroda közvetlen a raktár mellett van és alig egy-két lépésnyi a távolság. Azonban, hogy ne legyen a közlekedés oly kényelmes a raktárból az irodába, nem építették azt össze, hanem előbb vagy 5-6 lépcsőn kell lemenni a raktárból, aztán lépcsőn fel az irodába. Igazán érdekes volna megtudni, hogy azt a néhány lépésnyi területet miért nem töltötték fel és miért nem kötötték össze a két helyiséget.

De hát a vasútnál már úgy szokás az egész országban, hogy mindennel törődnek, csak éppen a felek érdekeivel nem. Ugy lát-szik, ott azt hiszik, hogy az emberek pusztán csak a vasút kedvéért jönnek a világra. Pedig hát talán mégis csak az emberiség kényelmét kellene annak a közlekedési eszköznek is szolgálnia.

Telefon tudósítások.

Budapest, 1907. nov. 26.

Országgyűlés.

Nagy botrány a Házban.

Az országgyűlés ma szintén délelőtt 10 órakor vette kezdetét.

Elnök: *Justh* Gyula.

Elnöki bejelentések tudomásul vétele után *Melczér* Géza előadó megindokolja Miskolc rendezettanácsu város törvényhatósági joggal leendő felruházására vonatkozó, minap beterjesztett törvényjavaslatot. E kérdésnél *Bizony* Ákos, Miskolc egyik kerületének képviselője szólal fel s rövid beszéd keretében elfogadásra ajánlja a javaslatot, mert — úgymond — régi vágya Miskolc városnak, hogy törvényhatósági joggal ruháztassék fel.

A törvényjavaslat hatodik pontjának tárgyalásánál *Polónyi* Géza kifogásolja, hogy a város eddigi bizottsági tagjainak mandátuma egy évvel meghosszabbítottassék. Ez, szerinte, veszedelmes precedens lenne.

Wekerle miniszterelnök: Sokkal veszedelmesebb precedens, tisztelt képviselő úr, valakit alkotmányos jogaitól megfosztani. Szívesen látnám, ha a képviselő úr helyesebben értelmezné a törvényt. (Zajos derűtség.)

A törvényjavaslatot elfogadták.

Héderváry Lehel a mentelmi bizottság előadója jelenti, hogy a mentelmi bizottságnak nem sikerült megállapítania, hogy *Vajda* Sándor képviselő immunitását ki és milyen arányban sértette

meg, ennél fogva indítványozza, hogy a Ház térjen a kérdés fölött napirendre.

Maniu Gyula: Tiltakozom az ellen, hogy a kérdés levétesse a napirendről. Vajda mentelmi joga megsértetett s ilyen elintéztést nem lehet elégtételnek minősíteni.

Lorkovics: (Horvátul kezd beszélni, mire óriási lármát lámad)

— Nem horvát országgyűlés ez!

— Ki vele!

— Ki kell pofozni őket! hallatszott mindenfelől.

Elnök: Elég volt a komédiából — kiáltotta magából teljesen kikelve — nem fogom magamat tovább bolonddá tétetni. Az ülést tíz percre felfüggesztem.

Az ülés felfüggesztése után a terem közepére tódultak a képviselők, hol *Wekerle* miniszterelnököt vették körül.

— Én — mondotta *Wekerle* a horvátoknak — nem foglak benneteket tovább a tettegességtől megvédeni tudni.

— Nem is szorultunk rá — felelt *Lorkovics*.

— Pofon kell nekik, nem parlament — szólt köze *Fried* Lajos.

— Ezt tovább egy percig sem tűrhetjük, mondta *Csizmazia* Endre.

Az incidens után *Justh* elnök a szobájába vonult vissza, ahova őt *Kossuth*, *Kelemen* és *Nagy Sándor* követték, hol megállapították, hogy a mentelmi ügy nem közösügy és így a horvátoknak ilyen kérdésben sem horvátul, sem magyarul nincs joguk a felszólalásra. Ezt az elvet hangoztatták később a folyosón is, mely azonban élénk ellentmondással találkozott. *Kmety* Károly és *Polónyi* Géza tiltakoztak leghevesebben e felfogás ellen, s maga *Josipovich* is úgy nyilatkozott, hogy erre az álláspontra nem helyezkedhetik, mert az egy volna ránézve a hazaárulással.

Strossmayer hagyatéka.

Ma hirdették ki néhai *Strossmayer* diakovári püspök végrendeletét. A hagyatéka értéke egy millió háromszáznyolvanöt ezer korona. Ezt az összeget három egyenlő részben felosztva hagyományozta és pedig: A diakovári székesegyháznak, az eszéki papnevelő-intézetnek és a Diakováron szervezendő két új kanonoki állás céljaira.

NAPIHIREK.

Bizalom a D. M. K. E.-nek Az a robbantási kísérlet, amely a *D. M. K. E.* vezetősége ellen országos feltűnést keltve a kultúregyesület közgyűlésén véghez vitetett, nem érte el a célját és most már hetek óta következetesen egymást érik a bizalmi nyilatkozatok, amelyeket a *D. M. K. E.* vezetőségéhez intéznek.

A héten dr. *Hegedüs* Aladár Baja város polgármestere a város tanácsának nevében rendkívül elismerő és megleghangu bizalmi nyilatkozatot küldött a méltatlanul megtámadott vezetőséghez. Ugyanezt tette Zombor város polgármestere és a szabadkai iparosztály nevében *Aczél* Henrik festő-művész.

Járványos betegségek. A rendőrségnél ebben a hónapban 18 bejelentésre kötelezett megbetegedést jelentettek be. Ezek közül 3 hasi hagymáz, 2 ronesoló toroklob, 11 vörheny, 1 hökhurut és egy diftéria.

Gépróba. Kőszegi Károly zseniális talál-mánya mind szélesebb és szélesebb körben kelti fel a szakemberek figyelmét. Csak a multkor tekintették meg az Országos Gazdasági Egyesület tagjai, ma pedig több angol szakember, élükön a világhírű Clayton és Shuttleworth cég egyik belfagya. A gép a Budapesti úton működött. Az angol szakemberek a Kőszegi-féle telepmezművelő gépről a legnagyobb elragadtatás hangján beszéltek és odanyilatkoztak, hogy ennek a gépnek nagy jövője van. Ezuttal Baja város tanácsa is képviseltette magát Weisz Nándor gazdasági tanácsnok és Rauschenberger Ferenc tisztí mérnök által.

Hangverseny jótékony célra. »A bajai evangélikus ifjúság» 1908. január 11-én iskola építés javára hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendez.

A Bajai Kath. Legényegylet működvelő előadása. A Bajai Kath. Legényegylet vasárnap este működvelő-előadást rendezett, mely alkalommal Erdősi Károly »Rákócziért!« című szentimentális színműve került bemutatásra. A szereplők igen sok igyekezetet árultak el arra nézve, hogy elfogadható alakítást nyújtsanak. Közönség semmivel sem volt több, mint amennyi a Bárányba belefért. Az előadást követő táncmulatság reggelig tartott.

Drága mandola. Jerkovics Sándor a napokban mandolára kapott gusztust és hogy ezt a vágyát kielégítse, a hajóállomásnál egy mandolás zsákból akart kiszedni. De még idejekorán észrevették és a mandola dézsmálásban megakadályozták. A csendőrség meg feljelentette Jerkovics Sándort a bíróságnál, ahol a mai tárgyaláson 3 napi elzárásra ítélték. Szegény Jerkovics egyre csak azon sopánkodott, hogy ha már elítélték, legalább evett volna abból a mandolából.

A napszámért. Radits Istvánné a napokban özv. Treszkity Zsigmondnéhoz ment és arra kérte, hogy adjon neki munkát. Treszkityné szabadkozott, hogy hát ő nem adhat. Erre Raditsné meg az éppen odaérkezett férje neki rontottak és kegyetlenül megverték a védtelen asszonyt. A brutális házaspár ellen megindították az eljárást.

Csendélet Szentivánon. Szillij Sándor Felsőszentivánon át igyekezett Bácsalmásra, hogy ott lovakat vásároljon. Minthogy Szentivánon lepte az est, ott maradt a vendéglőben. Amint az ivóban leült, kihívta három legény az udvarra. Ez gyanútlanul követte a legényeket. A sötét udvaron megrohanták, hatalmas botokkal agyba-főbe verték. Szétrugták a koponyáját. Életveszélyes sérülésekkel beszállították a bajai kórházba. Támadói, Szalay Péter, Szabó András és Paukovic Antal ellen folyik az eljárás.

Siketnéma betörő. Sziljanovic Kuzmann szerb kenyérsütő panaszt tett a csendőrségnél, hogy ismeretlen tettes behatolt zárt lakásába és onnét az asztalfiók feltörése után körülbelül 190 koronát ellopott. A csendőrség a nyomozás során kiderítette, hogy a betörést Sziljanovic házigazdájának siketnéma leánya követte el.

Gyomorbajokat és minden oly bajt, mely erjedéssel van egybekötve, leggyorsabban és legbiztosabban a teljesen ártalmatlan »Sirolin-Roche« gyógyítja, mely a bükfakátrány rég elismert gyógyhatásait tartalmazza annak kellemetlen íze nélkül. Méregtelen, nem izgató és jóízű. A gyógyszerárakban kapható.

Szinigazgató eldörádója. Ugy látszik Óbecse község valóságos eldörádója a színművészetnek. Mint az óbecseiek jelentik most egyszerre három szinigazgató folyamodik azért a kegyért, hogy Óbecsén négy héten át népszerűsítse a művészetet. Polgár Károly, Halmay Imre és Molnár Jákó vidéki szinigazgatók adtak be az óbecsei színházra pályázati kérvényt. Az óbecseiek hosszú tanácskozás után úgy határoztak, hogy annak adják ki az óbecsei művészcarnokot, aki hajlandó a színházzal kapcsolatos nagy koresma fűtését is elvállalni.

Buziásfürdő új tulajdonosa, Muschong Jakab, modern berendezésű szénsavműveket állított fel, melyek rendeltetése a buziásfürdői világhírű szénsavforrásokot kiaknázni és természetes folyékony szénsavat szállítani mindenféle ipari célokra. Miután ezen szénsavművek kartellen kívül vannak, bizonyos, hogy mindenki igyekezni fog természetes, vegyileg legtisztább folyékony szénsavat beszerezni és későbbi szükségleteinek céljaira is biztosítani s így nem lehetetlen, hogy a vállalat nagyszabású berendezése dacára későn érkezett megrendeléseket nem lesz képes eszközölni.

Magyar otthon. Elsőrangú penzió. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett különbejárattú szobák Rézágnyak, fürdők, lift. Olcsó árak. Főherceg Sándor-utca 30. sz. Budapest.

Gyarmati-féle szagtalan csukamájolajat szívesen veszik felnőttek és gyermekek. Egy üveg ára 1 kor. 60 fillér. Kapható Gyarmati Emil gyógyszer-tárában Baja, Főtér.

Irodalmi ujdonságok:

	K.
Bársony István, Titkos veszedelmek	2-50
Csengeri János, Homeros	2-50
Déchy Mór, Kaukázus, kötve	30—
Donászy Ferenc, Óserdőkön, tengereken	6.—
Entz—Mágócsy , Az élők világa (Műveltség könyvtára V.), kötve	24—
Ferenczi Zoltán, Csokonai	2-50
Gárdonyi , átkozott józanság	3-20
Dr. Janovics Jenő, A magyar dráma irányai	7—
Dr. Jászi Oszkár, Mi a szociológia? (Természet és Társadalom I.)	1—
Katona Lajos, Petrarca	2-50
Dr. Kovács Gábor, A szociálizmus (Tudományos zsebkönyvtár 201—3.)	1-80
Köváry J., Vadász-Naptár 1908.	3—
Kunfi Zsigmond, Népoktatásunk bünei (Természet és Társadalom V.)	1—
Lengyel Menyhért, A hálás utókor	2-50
Dr. Madzsar József, Az ember származása (Természet és Társadalom III.)	1—
Nietzsche , Túl az erkölcs világán	3-50
füzve 2-50, kötve	3-50
Orvosi-Zsebnaptár 1908.	2-80
Radó Antal, Dante	2-50
Szabolcska Mihály, A magam ösvényén	2-50
Szalai Mihály, Megváltás	2-50
Szende Pál, A magyar adórendszer igazságtalanságai (Természet és Társadalom IV.)	1—
Fráter nótáskönyve	2—
100 magyar dal , szerkeszti: Fráter Loránd	3—

Kapható:

Ifj. Wagner Antal
könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
BAJÁN.

Határidő üzlet

1907. november 26:

Búza	októberre	— K —	áprilisra	13 K 08
Rozs	»	»	»	12 » 21
Zab	»	»	»	7 » 69
Kukorica	májusra	7 »	59	

Az árak 50 kg.-ként értendők.

Szerkesztő: FODOR KÁROLY. Kiadóhivatal: WAGNER ANTAL
könyvkereskedésében.

Szerkesztőség telefon száma: 101.
Kiadóhivatal telefon száma: 36.

NYILT-TÉR.

Ezen rovatokban közöltekért a szerkesztőség nem vállal felelősséget.

HÁZAK, INGATLANOK
adás-vételét és bérbeadását
olcsón közvetít:
TAUBNER FÜLÖP
alkusz BAJÁN.
30-27

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém az igen tisztelt hölgyközönség szíves tudomására hozni, miszerint az időnyre már megérkeztek

a kézimunka ujdonságok

u. m. Gobelin, Smyrna, Aida, Északi.

Ujdonságok és különlegességek naponta érkeznek.

Nagy és változatos raktár a kézimunkákhoz szükséges szövetek és fonalakból.

Ajánlom a n. é. hölgyközönség figyelmébe jól és izlésesen berendezett **Elő-nyomdatmat.** Elvállalok mindennemű himzést és montirozást.

Teljes raktár csecsemő kelengyében.

Teljes tisztelettel

HUSZÁR ARNOLD

Bódog-tér.

Alkalmos helyiség
fűszer-, csemege- vagy bármilyen üzlethez
a város legélénkebb, legforgalmasabb helyén, azonnal bérbe adandó.
Hol? **Wellisch Gusztávnál** megtudható.

Négy darab kitűnő minőségű tizhetes

FAJMALAC

jutányos áron eladó. Megtekinthető a tulajdonosnál: **VUJKOVITS GYULA**, városi végrehajtónál, II. kerület Szent László-utca 30. sz.

Hirdetések

felvételnek — a kiadóhivatalban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban :
Ifj. WAGNER ANTAL könyvkereskedésében.
Minden szó 4 fillér. = Vastag betűből 8 fillér.
A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Tanoncul 12 x 16 1/2 cm. s van hozzá két kétfős kazetta s egy kitérő lenese. Cím a kiadóhivatalban.

Egy elegánsan **butorozott szoba** egy, vagy két úr részére kiadó.
Mészáros Lázár-utca 26.

Nánay Lajosnál Baján.

Fényképező gép használt, de jó karban, olcsón eladó. A kép méret

MŰHELY ÁTHELYEZÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség nagybecsű tudomására hozni, hogy

mechanikai, épület- és műlakatos
műhelyemet

Munkácsi Mihály-utcába, a Haiduska-féle házba áthelyeztem.

Elvállalok mindennemű, e szakmába vágó munkát, u. m.: épület-munkákat, diszlakatos munkát, kerékpár és varrógép javítást, villamos csengő és házi telefon, gáz, vízvezeték és fürdőszoba-berendezést, valamint szivattyús kutak jókarban tartását és évi kezelését.

A mélyen tisztelt közönség szíves pártfogását kéri

kitérő tisztelettel

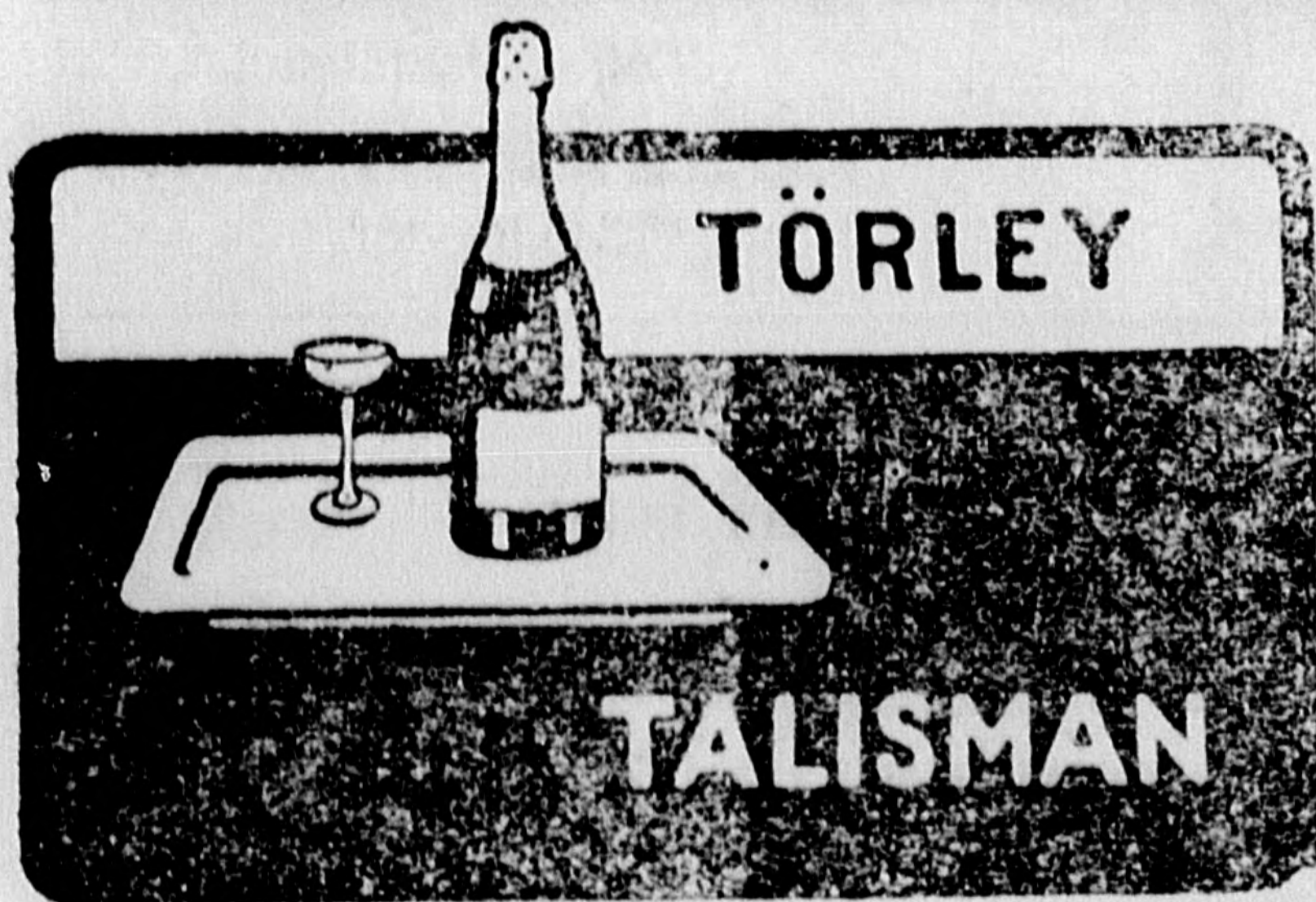
GLÁSZ LIPÓT

műlakatos.

30-29

Intelligens fiatalember-
nek kiadó egy **butorozott szoba.** Esetleg **teljes ellátást** is kaphat.

Árpád-u. 26. szám. alatt

Valódi Auer gáz izzó test

44 fillér!

Lázár Sámuelnél.

Elemi

és polgári iskolai tanuló
tanítását elvállalom.

Czím a kiadóhivatalban.

Az elavult rendszerű mosás
még csak a haladó kortól elmardt háziasszonyokra s olyanokra tartozik, akiknek pazarolni való idejük és sok kidobando pénzük van.

Ezen új rendszerű mosás
azonban azon tisztelt háziasszonyokra tartozik, a kiknek az újkor haladásait illetőleg egészséges itélőképességük és nyílt pillantásuk van.

Mert a John féle „**telített gőzű**” mosógép (magyar német és osztr. szab.) idő munka és költségben közel 75% megtakarítást biztosít szavatosság mellett. Kísérletre is szállítandó.

Kapható: Kapots Nándornál Baján.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujjonnan berendezve

kartelen kívül szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szódavizgyártáshoz, vendéglősöknek és egyéb iparicélokra

Legkiadósabb természetes szénsav!

A Budapest székesfővárosi vegyészeti s élelmiszer vizsgáló intézet 1907. évi 4615. sz. vegyelemzési bizonyítványának kivonata:

»Szaga és íze: rendes. **SZÉNSAVTARTALMA: 99,57%.**

A vizsgált foly. szénsav ezek után a közegészségügyi követelményeknek teljesen megfelel s magas szénsavtartalma alapján igen jónak minősíthető

Felvilágosítással készségesen szolgál:

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe: BUZIÁSFÜRDŐN.

Sürgőnyezim: Muschong-Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

özv. Spitzer Simonné és Társa tégla- és cementárúgyár BAJA.

Disznó váljuk
Itató váljuk
Jászólok
Kút fedlapok
Kút medenczék
Kémény fedlapok
Oszlop fedlapok
Kerítés fedlapok
Drótbetétes csövek
Árnýékszék tölcserék

Vizfelfogó medenczék
Kályha alátétlemezek
Virágvázak
Sirkövek
in kerítések
Sir fedlapok
Egyszerű cementlapok
Római mozaik cementlapok
Diszes és márvány cementlapok
Mettlach és fayence lapok

I. darabos mész
Beocsini Roman cement
Beocsini Portland »
Elszigetelő lemez
Stuccatur nád
Mindennemű tégla és
cserépárúk
Elvállaljuk: **terazzo**
és minden a szakmába
vágó **beton** munkákat.